

הציונות מרדה באגודה, והאגודה מורדת בציונות - אך האגודה שולטת במדינה הציונית

לישראלי המצוי הם נראו כמו יצורים מכוכב אחר. הם היו לבושים אחרת, דיברו שפה אחרת, התנהגו בצורה אחרת. ואכן, אגודת-ישראל מייצגת עולם שונה. גירוסים להרצל. בישראל התרגו על "הכנסייה הגדולה" של אגודת-ישראל מפני שלא הזמינה את נשיא-המדינה, לא הניפה את דגל ישראל, לא הוכירה כלל את שתי המילים "מדינת ישראל" בכל דיוניה והחלטותיה. כל הנואמים הקפידו לדבר על "עם ישראל" ו"ארץ-ישראל", תוך העלמת שם המדינה. אגודת-ישראל קמה לפני 67 שנים, כש-

בנין ואי-סאדאת רוכנים על המפה באסואן הצעה חדשה, טירוב ישן

השכוע התברר כי גם השר דויד לוי חדל מלהיות נושא מתאים לבדיחות. האגודה התורנית, לוי, שר-הבינוי, היה השר היחיד בממשלה שהעז להתייצב במלא קומתו וגד האליל התורני, שר-האוצר ייגאל הורביץ. בעוד ששרי המפלגה ה-דמוקרטית, שרשמו את הרווחה על דיגלם, התקפלו או גימגמו, ייסר לוי בלשון חדה את השר, המבקש לקצץ באופן מכריע את השרותים החברתיים, ובעיקר את השיכון. לוי הוא בעל-בריתו העיקרי של עזר וייצמן, במאבק על ירושת חרות הליכוד. לפי הגירסה המקובלת, נועדה ברית זו להנחיל לווייצמן את ראשות-הממשלה, בי-עוד שלוי יהיה השר העיקרי לענייני-פנים. מצבור-כוח זה יכלול חלק מתנועת-החרות, יחד עם הליברלים ושאר הכוחות המתונים בליכוד. הסיסמה תהיה: "רק וייצמן יכול לנצח. בלי וייצמן, יפסיד הליכוד את השילטון".

באביב 1982, עד אז יבחר הנשיא האמריקאי הבא (סתיו 1980), תיבחר ממשלה חדשה בישראל (סתיו 1981) ויוחזר כל חצייהאי סיני (אביב 1982). אז יהיו כל הקלפים בידיו, והוא יוכל לבחון מחדש את צעדיו - המשך דרך השלום או שיבה לעולם הערבי. אם עד אז לא יושג שלום כולל, תהיה לו הברירה בין שתי אפשרויות אלה. עד אז יימנע אל-סאדאת, כנראה, מכל סטייה מן הדרך שבחר בה. אך השאלה היא: האם יוכל להתמיד בדרך זו, במשך שנתיים, כאשר אין כל תזוזה ישראלית? הדבר תלוי, כמובן, במאורעות שיחולו במרחב. התפוצצות דתית או לאומית על-לה להדליק גם את מצרים, להכריח את אל-סאדאת לשנות את מדיניותו, או ל-הביא להחלפתו. אריק כמו אש"ף. לכך רמו ה-שבע שר-המדינה לענייני חוץ, בוטרוס בוטרוס-ע'אלי. בדרכו האדיבה, הזהיר ה-מדינאי הנוצרי את הציבור הישראלי, כי-אמצעות הטלוויזיה הישראלית, שכדאי ל-ישראל להגיע לפיתרון הבעיה הפלסטינית כל עוד המצב הוא כמו שהוא - כי אין ביטחון שהתנאים הנוחים הנוכחיים יימשכו גם חוץ.

והווי, היא הטיפה לשינאת ההווי היהודי המיזרח-אירופי, שאגודת-ישראל היא כי-יום נציגתו האחרונה. כל הדברים האלה טושטשו במהלך ה-שנים. אגודת-ישראל שלחה את ידה אל קופת המדינה המותרת עלייה, ולכן למדה ל-בר בשתי שפות - בשפה ציונית-כביכול בישראל, בשפה אנטי-ציונית קיצונית מ-חוץ לישראל. הכנסייה הגדולה התעלמה מישראל, מ-דיגלה ומנשיאה, אך היא השולטת למעשה בישראל. באמצעות ארבעה חברי-כנסת, היא כופה את רצונה על האומה כולה. גדוליה-התורה, הרואים במדינת-ישראל לכל היותר אפיזודה חולפת בהיסטוריה הארוכה של היהדות, קובעים את חוקיה של מדינה זו. והמדינה, שקמה תוך מרידה בעולמה הרוחני והגשמי של אגודת-ישראל, מקבלת את דינה. אילו ראה זאת הרצל, היה שואל בפלי-אה: "באגדה הזאת אתם רציים?"

יחסים מרחביים אוטונומיה בבוץ

ממשלת ישראל היתה צריכה לקפוץ על הצעת סאדאת - אך היא עושה ההפך

המצלמות תפסו זאת ממרחק: מנחם בגין ואנוור אל-סאדאת רוכנים באסואן מעל למפה. איון מפה? ההומור העממי אומר ש-היתח זאת מפה של אפגניסטאן. מכיוון שאין השניים יכולים להסכים על אשר צריך להתרחש בגדה ובעזה, פנו לעבר אסיה המרכזית, שם קל להם להסכים. כמו במיקרים רבים, היה הרבה מן ה-אמת בהומור. באסואן לא הושג שום הסכם חדש. האוטונומיה תקועה בבוץ של משא-ומתן שאין לו סוף. טיפוסות ישירות. לאור עובדה זו, מעור-רת סבלנותו של הנשיא המצרי פליאה. גם בקרב הישראלים היו רבים שחששו ש-מא תפקע סבלנות זו. בצמרת השילטון המצרי, ובעיקר במשרד-החוץ, רואים ב-דאגה את התקרבות מועד החלפת-השגריר רים, בשעה שאין שמץ של הישג בעניין הפלסטיני.

אל-סאדאת עצמו התיימש, כנראה, מן-האפשרות הזאת. תחת זאת הציע לבגין רעיון, שמטרתו היא ליצור רושם של הת-רעיון, כדי להרוויח זמן. זוהי מהדורה חדשה של רעיון מצרי ישן: להחיל את האוטונומיה תחילה על רצועת-עזה, כדגם שיחול בעתיד גם על הגדה. לפי ההיגיון, היתה ממשלת-בגין צריכה לעוט על המציאה ולקבל את הרעיון, ש-הרי הוא יכול להביא לפירוד המהנה ח-פלסטיני, לבידוד הגדה ולהחלשת אש"ף, תוך חיזוק ההשפעה המצרית הממתנת. אולם ממשלת בגין שבויה עתה בידי קי-צוניתה עד כדי כך, שאינה מסוגלת עוד לשקול רעיונות כאלה באופן הגיוני, אף לא על פי הגיונה שלה עצמה. לשיא הגיע אריק שרון, כאשר התנגד להצעת אל-סאדאת בנימוק שאין להפריד בין הגדה לרצועה. זוהי, כמובן, הטענה העיקרית של אש"ף כנגד ההצעה.

הממשלה נהלל ובית-שאן הורביץ ניצח בקרב, אך דויד לוי ניצח במדיחמה פעם היה די להגיד "דויד לוי", כדי שהנוכחים יפרצו בצחוק. שמו של השר ברון-חילדים מבית-שאן היה קשור בבדיחות אין-ספור. בימי-הבראשית של המהפך, כאשר ממשלת-הליכוד עוד עוררה את הרצון להתבדה, שימש לוי כנושא למרבית ההומור הלאומי. מאז עברו ימים רבים, ואין עוד איש מתבדה על ממשלת-הליכוד. מעולם לא היתה המדינה כה חסרת-הומור כמו עכ-שיו. כימעט ואין בדיחות חדשות על ה-שילטון. הצחק עבר.

הכנסייה הגדולה בירושלים לבוש אחר, שפה אחרת

מטרתה המוצהרת היא להילחם בהשכלה ובציונות. היא לא היתה בלתי-ציונית, אלא אנטי-ציונית. לדעתה, החזון הרצלאי של פיתרון בעיית-היהודים עליידי הקמת מדינה יהודית היא בבחינת כשירה בעיקר. מכיוון שרק למשיח מותר לפתור את בעיית-היהודים, הרי הרצל ואנשיו דוחים את ביאת המשיח. זה היה חטא שלא-יכותר, וכל גדוליה-התורה של האמונה ואורח-החיים המיוצגים על-ידי אגודת-ישראל. הציונות היתה תנועה מהפכנית. ברוחב-ובעומק מהפכנותה, היא היתה כימעט חס-רת-תקדים. היא באה לשנות ארץ, שפה, ערכים, מיבנה חברתי, אורח-חיים, סיגנון